

Bruksela, 3 maja 2024 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0224/A(COD)

9024/24
ADD 1

CODEC 1126
ASILE 62
JAI 657
MIGR 180
FRONT 128

NOTA DO PUNKTU I/A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Projekt ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ustanowienia wspólnej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylenia dyrektywy 2013/32/UE (pierwsze czytanie) – Przyjęcie aktu ustawodawczego = Oświadczenia

Oświadczenie Rzeczypospolitej Polskiej

1. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej docenia wysiłki Rady UE, Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej na rzecz osiągnięcia kompromisu w sprawie kompleksowej i odpowiedzialnej reakcji Unii Europejskiej na wyzwania związane z obecnymi procesami migracyjnymi. Jednocześnie podkreślamy, że polski rząd nie miał realnej szansy na udział w negocjacjach dotyczących paktu o migracji i azylu.

2. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej odnotowuje możliwość poprawy zarządzania niektórymi aspektami systemu migracyjnego i azylowego. Dalsza analiza aktów prawnych w ramach paktu pokazuje jednak, że nie uwzględniają one w wystarczającym stopniu specyficznej sytuacji państw członkowskich, które graniczą z Białorusią i Rosją i które w związku z tym znajdują się pod stałą i znaczną presją spowodowaną sztucznymi szlakami migracyjnymi. W tym kontekście warto zauważyć, że Rada Europejska wielokrotnie, w tym w konkluzjach z 14 i 15 grudnia 2023 r., podkreślała negatywne skutki zjawiska instrumentalizacji migracji i potępiała instrumentalne wykorzystywanie migrantów przez państwa trzecie do celów politycznych.

3. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej stoi na stanowisku, że pakt o migracji i azylu nie zapewnia właściwej równowagi między odpowiedzialnością a solidarnością i może potencjalnie stanowić pole do przyszłych sporów między instytucjami UE a państwami członkowskimi.

4. W związku z powyższym Rząd Rzeczypospolitej Polskiej postanowił głosować przeciwko wszystkim aktom prawnym wchodzącym w zakres tego paktu.

Oświadczenie Malty

Reforma wspólnego europejskiego systemu azylowego nadal ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia właściwej równowagi między sprawiedliwym podziałem odpowiedzialności między wszystkimi państwami członkowskimi a skuteczną solidarnością z państwami członkowskimi znajdującymi się w potrzebie.

W tym względzie, wyrażając wdzięczność prezydentom hiszpańskiej i belgijskiej oraz Komisji za wysiłek włożony w negocjacje z Parlamentem Europejskim, Malta jest jednak zdania, że ostateczne brzmienie rozporządzenia w sprawie zarządzania azylem i migracją oraz rozporządzenia w sprawie procedur azylowych nadal nie gwarantuje właściwej równowagi.

Jak już stwierdzono w czerwcu 2023 r., Malta, jako małe wyspiarskie państwo członkowskie szczególnie podatne na pewne zagrożenia, już teraz boryka się ze znacznym obciążeniem wynikającym z obecnego dorobku prawnego. Elementy określone w reformie jeszcze bardziej zwiększą zakres odpowiedzialności, podczas gdy mechanizm solidarności, choć stały i obowiązkowy, pozostanie elastyczny i nie zapewni niezbędnych gwarancji, że zidentyfikowane potrzeby zostaną w pełni zaspokojone.

Dlatego też Malta wstrzymuje się od głosu w odniesieniu do rozporządzenia w sprawie zarządzania azylem i migracją oraz rozporządzenia w sprawie procedur azylowych.

Oświadczenie Węgier

Węgry są nadal głęboko przekonane o potrzebie opracowania wspólnego europejskiego systemu azylowego, który miałby na celu wyeliminowanie pierwotnych przyczyn nielegalnej migracji, zminimalizowanie i ostatecznie eliminację zachęt do nielegalnej migracji oraz zniechęcenie osób, które chcą nadużywać systemu azylowego, do wjazdu do Unii Europejskiej, a także przewidywałyby możliwość, aby wnioski o udzielenie azylu w państwach trzecich były rozpatrywane w oparciu o zasadę eksterytorialności. Aby osiągnąć te cele, musimy przede wszystkim uznać, że globalne wyzwania związane z migracją nie mogą zostać rozwiązane na terytorium Europy, a zatem nie powinniśmy importować nierozwiązanych problemów, lecz udzielać pomocy tam, gdzie jest potrzebna.

Aby opracować skuteczny wspólny europejski system azylowy, należy znaleźć równowagę między odpowiedzialnością a solidarnością, czego, naszym zdaniem, nie udało się jednak osiągnąć w proponowanych aktach ustawodawczych. O braku równowagi wyraźnie świadczy fakt, że choć Węgry nie są państwem członkowskim pierwszej linii, są jednak państwem członkowskim o granicach zewnętrznych znacznej długości, które zatem pozostaje odpowiedzialne za powstrzymywanie presji migracyjnej na Unię Europejską. Oprócz tej odpowiedzialności, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie procedur azylowych, Węgry zostałyby obciążone obowiązkiem zapewnienia dużo większej zdolności do przeprowadzania procedur granicznych niż inne państwa członkowskie, co jest niesprawiedliwe i nierealistyczne z uwagi na nasze położenie geograficzne.

Od 2015 r. Węgry – zgodnie ze swoimi obowiązkami wynikającymi z dorobku Schengen – są zaangażowane w ochronę granic zewnętrznych Unii Europejskiej, bez wsparcia ze strony UE. Nasze wysiłki powinny również zostać uznane za formę solidarności. Tymczasem w proponowanych nowych ramach prawnych nie uznaje się zasobów z budżetów krajowych wydanych na ochronę granic zewnętrznych Unii Europejskiej za solidarność, ale nakłada się dodatkowe obowiązki, zarówno jeżeli chodzi o solidarność z innymi państwami członkowskimi, jak i o odpowiedzialność za blokowanie nielegalnej migracji.

Ponadto Węgry uznają i promują równość kobiet i mężczyzn zgodnie z ustawą zasadniczą Węgier oraz prawem pierwotnym, zasadami i wartościami Unii Europejskiej, a także zobowiązaniami i zasadami wynikającymi z prawa międzynarodowego. Równość kobiet i mężczyzn została zapisana w Traktatach Unii Europejskiej jako jedna z podstawowych wartości. W związku z powyższym i zgodnie z przepisami krajowymi we wszystkich stosownych aktach prawnych Węgry interpretują termin „gender” jako odniesienie do płci (ang. „sex”).

Ponadto, zgodnie z wielokrotnie ponawianym apelem Rady Europejskiej, Węgry nadal zdecydowanie podkreślają potrzebę osiągnięcia konsensusu w sprawie skutecznej polityki migracyjnej i azylowej bez tworzenia nowych czynników przyciągających.

Biorąc pod uwagę powyższe powody, Węgry nie są w stanie poprzeć przyjęcia rozporządzenia w sprawie procedur azylowych, ponieważ stanowi ono niemożliwy do odseparowania element zasadniczo wadliwego systemu.

Oświadczenie Republiki Słowackiej

Republika Słowacka uznaje potrzebę reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego.

Bardzo doceniamy wysiłki wszystkich prezydencji uczestniczących w tym procesie. Jednocześnie zdajemy sobie sprawę, że osiągnięcie kompromisu nie było łatwym zadaniem.

Niezwykle ważne jest jednak dla nas, aby nie wycofywać się z zajmowanych przez nas stanowisk, które deklarowaliśmy od dawna.

Doceniamy fakt, że pakt koncentruje się na usuwaniu przyczyn migracji w krajach pochodzenia, co może pomóc złagodzić presję na zewnętrzne granice UE.

Uważamy, że priorytetem udanej europejskiej polityki migracyjnej powinna być spójna ochrona granic zewnętrznych UE, a także skuteczna polityka powrotowa.

Pożądane jest podjęcie wszelkich środków w celu zapobiegania nielegalnej migracji, a jednocześnie udzielanie pomocy osobom potrzebującym ochrony międzynarodowej.

Chociaż przyznajemy, że koncepcja obowiązkowych kwot relokacji została w dużej mierze zarzucona, nie jesteśmy przekonani, że przedstawione propozycje zapewniają właściwą równowagę między solidarnością a odpowiedzialnością.

Solidarność jest ważną zasadą zarządzania migracją, ale uważamy, że wybór formy musi zawsze w całości leżeć w gestii państwa członkowskiego. Niestety przedstawione propozycje nie spełniają tego wymogu, gdyż – jeżeli pewna liczba osób ubiegających się o azyl nie zostanie relokowana – wkłady finansowe stają się obowiązkowe. Jednocześnie, jeżeli spełnione zostaną określone warunki, obowiązkowe staje się także kompensowanie odpowiedzialności w ramach systemu dublińskiego. Elementy te stanowią silne czynniki przyciągające i stanowią zachętę do wtórnej migracji.

W związku z powyższym Republika Słowacka głosuje przeciwko przedłożonym wnioskom w dziedzinie solidarności – rozporządzeniu w sprawie zarządzania azylem i migracją, a także rozporządzeniu w sprawie reagowania na sytuacje kryzysowe i spowodowane działaniem siły wyższej w dziedzinie migracji i azylu.

Ze względu na wzajemne powiązania wszystkich przedłożonych wniosków wstrzymujemy się od głosu nad pozostałymi wnioskami.

Oświadczenie Republiki Czeskiej

Republika Czeska uznaje potrzebę reformy obecnych przepisów regulujących unijną politykę migracyjną i azylową. Szereg wyzwań, a w szczególności rozwój sytuacji od czasu kryzysu uchodźczego w latach 2015–2016, uwidocznilo słabe punkty naszego systemu, którego nie da się już utrzymać. Ponieważ tylko wspólne rozwiązanie na szczeblu UE mogłoby zapewnić odpowiednią reakcję na problemy, z którymi UE i państwa członkowskie borykają się zarówno wspólnie, jak i indywidualnie, doceniamy wysiłki na rzecz wyeliminowania głównych niedociągnięć.

W trakcie negocjacji dotyczących paktu o migracji i azylu Republika Czeska dążyła w szczególności do zwiększenia ochrony granic zewnętrznych z myślą o zapewnieniu większego bezpieczeństwa w strefie Schengen, a także realnej równowagi między odpowiedzialnością a solidarnością.

Republika Czeska ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje fakt, że ostateczny kompromis nie nakłada obowiązku relokacji obywateli państw trzecich z innych państw członkowskich lub z państw trzecich. Jednocześnie, doceniając inne usprawnienia obecnego systemu, Republika Czeska zauważa, że wynik negocjacji międzyinstytucjonalnych nie do końca odpowiada ambicjom określonym w mandacie Rady oraz że dodatkowe obciążenia administracyjne dla państw członkowskich zagrażają skuteczności niektórych instrumentów, powodując trudności praktyczne i wzrost kosztów.

W związku z powyższym i zgodnie z podejściem pakietowym Republika Czeska postanowiła wstrzymać się od głosu nad instrumentami ustawodawczymi wchodzącymi w skład paktu. Republika Czeska docenia jednak ducha jedności UE i postrzega to szczególne osiągnięcie jako nową okazję do kontynuowania, przy zwiększonych wysiłkach, reformy unijnej polityki migracyjnej i azylowej, ze szczególnym uwzględnieniem wymiaru zewnętrznego i innowacyjnych pomysłów w tej dziedzinie.